

Maron Ferenc előadása a Szabad Kossuth Rádióban, 1956. november 3-án, délelőtt 10 órakor

Az egyik angol lap azt írta rólunk a véres panorámák napjain: „Ha a kis magyar nemzetet örületbe kergette az elmúlt esztendő megmérhetetlen keserősége, akkor ez szent örület volt, amely a csodák fényét lobbantotta fel a halál szemei előtt.”

Ehhez a mondathoz mi, magyarok fűzzük azt a büszkeségünk tiszta mélységeiből feltörő érzést, hogy a szent örülettel a bölcs józanság párosult. Ha a szent örület heve tette sziklává ifjaink szívét a dübörgő szovjet tankok előtt, ugyanakkor a bölcs józanság tartotta meg olyan nemesnek, tisztának ezt a forradalmat, amelynek példáját nem tudja felmutatni a történelem.

Mindkettőre, a szent örületre és a bölcs józanságra szükségünk van az elkövetkezendő időkben is. Az egyikre azért, hogy örökre pirosbetűs ünnepé avassa hazánkban a Halottak napját. Kihunyt testű, de élő lelkek napjára emlékeznek majd az egymást követő nemzedékek itthon és szerte a világon mindenütt, ahol eleven a nagyszerű iránti imádat. Ennek a tűznek égnie kell, mint az örök lángnak, a diadalív boltozatai alatt.

És szükségünk van a bölcs józanságra is. Az egész világ szeme rajtunk függ és – ne feledjük egy pillanatra sem – rajtunk függ továbbra is. A győzelem kötelez. Kötelez arra, hogy megőrizzük a kivívott függetlenséget és szabadságot. Kötelez arra, hogy új tagjaiként a szabad nemzeteknek, velük együtt formáljuk magyar szívvel, magyar akaráttal mindnyájunk közös életét, mindnyájunk közös jövőjét. Ez a kötelezettség beláthatatlan távlatokat nyit meg előttünk. A magunk vagyonává, de a nemzetek összességét gyarapító értéké kell tennünk hazánk földjének kincseit. Fel kell tárnunk a világ előtt azokat a kulturális értékeket, amelyeket az igazi magyar tehetség a magyar nemzeti génusz alkotott és alkotni tud. Valóban magyar kincscsé kell tennünk azokat az anyagi és szellemi javakat is, amelyeket a világ nyújt és nyújthat nekünk.

A világ szíve megnyílt most előttünk, a mi szívünk is nyíljék meg most a világ előtt. Lássák a magyarok, hogy milyen a paraszti munka Dániában, hogy miként éli mindennapjait a brit polgár, az amerikai farmer, a német tisztviselő, a finn favágó, az olasz gyári munkás. Nézze meg azt a földet, ahová az Olimposzról szálltak le dévajkodni az ősi istenek, és mondjon imát ama sziklák tövében, amelyeknek oromzatán Krisztus keresztje állott egykoron. Köszöntse ő is Vendome oszlopát, rója le tiszteletét a londoni Nelson-emlékmű előtt és Philadelphiában, Franklin szobra alatt. És álljon meg mély megilletődöttséggel New Yorknak abban az utcájában, amely Kossuth emlékét őrzi az idők végtelenjéig. Álljon meg és mondja el a meg nem szólaló, és mégsem néma szobornak, hogy valóra vált, amiről Kossuth álmódott.

Így, ezeknek a megnyílt határokon átvezető utaknak a révén válik velünk, magyarokkal eggyé a világ, és válnak mi, magyarok eggyé a világgal. Ne csak hajdani korok emlékeként őrizzük, hogy az angliai Hadrián-fal építője itt volt helytartó az ősi Pannóniában, hanem a mai élet ezernyi kapcsa fűzze össze London és Budapest mindennapjait és építsen hidat köztünk és a világ minden népe között.

Ennek a világnak kiépítése történelmi és politikai feladat. Ne feledjük, hogy a történelem jelen ideje a politika, s ehhez a mi új magyar politikánkhoz kell a szent hevület és a bölcs józanság. Eljövendő munkánk fontosságát talán könnyebben megértik, ha emlékezetünkbe idézzük Toynbeenek, a híres angol történelemfilozófusnak egyik gyönyörű mondatát. Kréta szigetén járván azt írta, hogy a több ezer éves kultúra emlékei úgy megülik az ember képzeletét, mint egy kiáltás, amelyet fogva tartottak a századok. Mi, magyarok itt vagyunk most a magunk ezeréves kultúrájának vérrel megszentelt földjén. És az ezeréves földön kivívott nagyszerű győzelem olyan kiáltás, amely megragadta az új évezredet.